

RAJAJOKIKOMISSIION LAUSUNTO HANNUKAISEN RAUTAKAIVOKSEN KAIVOSLUPAHAKEMUKSEEN

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio on aikaisemmissa vaiheissa antanut alla olevat lausunnot liittyen Hannukaisen rautakaivokseen:

[Hannukaisen rautakaivoshankkeen lausunto 6.4.2011](#)

[Lausunto Northlandin Hannukaisen kaivoksen YVA:sta 25.11.2013](#)

[Lausunto Tukesille Hannukaisen ja Rautuvaaran kaivospiiriin 7.2.2014](#)

[Lausunto Hannukaisen kaivospiirihakemukseen 1.6.2016](#)

[Lausunto Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavaehdotuksesta 28.3.2017](#)

[Lausunto Rautuvaaran ja Hannukaisen kaavasta 25.5.2018](#)

[Lausunto Hannukaisen kaivoksen vesi- ja ympäristölupahakemuksesta 22.2.2019](#)

Sen lisäksi mitä mainituissa lausunnoissa esitettiin, rajajokikomissio toteaa seuraavaa:

Kemikaalien käyttö

Hakemuksessa esitetään, että rikastusprosessissa käytettäisiin vaahdotuskemikaaleja, ksantaatteja noin 3705 tonnia vuodessa. Kyseiset kemikaalit ovat tunnetusti myrkyllisiä vesieliöille pieninäkin pitoisuuksina. Kylmässä ilmastossa ksantaatit hajoavat hitaammin, mikä vaatii, että ne varastoidaan pidemmän ajan ja näin ollen tilavuudeltaan suuria laskeutusaltaita. Kaivoslupahakemuksesta jää epäselväksi, miten ksantaattien on arvioitu hajoavan tai miten ko. kemikaaleja käsiteltäisiin. Tämä vaikeuttaa riskien arviointia.

Komissio korostaa, että samanaikaisesti Kaunis Iron suunnittelee kaivoslaajennusta Pajalassa, jossa otettaisiin myös käyttöön merkittäviä määriä ksantaatteja. Kokonaisuudessaan molempien kaivoshankkeiden yhteinen ksantaattien määrä voi olla potentiaalinen riski Tornion- ja Muonionjokien kalastolle ja sen ekosysteemille.

Vaikutukset uhanalaisen meritaimenen elinoloihin

Hakemuksen tiivistelmässä todetaan;

”Äkäsjoen vesistö on hyvin merkittävä uhanalaisen meritaimenen lisääntymisalue.

Hankkeella on kaivoksen lähivesiin ja Muonionjokeen haitallisia vaikutuksia, jotka aiheutuvat vedenlaatuun kohdistuvasta kuormituksesta, virtaamien vähenemisestä sekä taimenen lisääntymis- ja poikastuotantoalueiden menetyksistä ja heikentymisestä.”

Tiivistelmässä esitetään myös, että haitat voitaisiin kompensoida vuotuisella kalatalousmaksulla.

Kaivos toimii arviolta noin 20 vuotta. Rajajokikomissio korostaa varovaisuusperiaatteeseen tukeutuen Tornionjoen meritaimenen elinolojen ylläpitämisen tärkeyttä. Komissio toteaa, että kalaston elinolojen varmistaminen on tärkeää, jotta kalakannat ovat elinvoimaisia myös tulevien sukupolvien elinaikana. Näin katsoen kaivostoiminnan kohtalaisen lyhyen elinajan aikana saavutettavat taloudelliset ja yhteiskunnalliset hyödyt tulisi verrata mahdollisiin kalakantojen häviämiseen tai niille koituviin muihin uhkiin.

Komissio toteaa, että on epävarmaa, olisiko kalatalousmaksuilla mahdollista kompensoida Tornionjoen uhanalaisen meritaimeneen kohdistuvaa haitallista vaikutusta. Komissio tuo myös esille Tornionjoen lohen tärkeyden paikallisesti rajajokialueella, sekä laajemman Itämeren pääaltaalle ulottuvan merkityksen. Molempien vaelluskalalajien säilyminen elinvoimaisena on itsearvo sinänsä.

Lausunnon on valmistellut komission vs. sihteeri Simja Lempinen. Komissio on hyväksynyt lausunnon sähköpostimenetelmällä 10 elokuuta 2022 ja lausunto on tallennettu ACTA diaarihallintajärjestelmään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

TIEDOKSI:
Norrbottenin lääninhallitus
Lapin ELY-keskus

Postadress i Sverige: Storgatan 92A, SE-953 31 HAPARANDA
Postiosoite Suomessa: PL 2, FI-95401 TORNIO
Telefon/Puhelin: +46 72 5235590
E-mail: info@fsgk.se

Kansli/Kanslia: Storgatan 92A, Haparanda Sverige
Haaparanta, Ruotsi
Twitter: @Tornionjoki
Internet: www.fsgk.se